

питань свободи слова та інформаційної політики, з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, у закордонних справах, тобто, так само гуманітарних комітетів, є жінки. Також шість депутаток є заступницями голови комітету, п'ятеро – першими заступницями. Ще шестеро жінок очолюють підкомітети парламенту [3].

Отже варто сказати, що для забезпечення достойного виконання жіночих прав, потрібно їх усвідомлення і розуміння самими жінками. Звичайно законодавче закріплення гендерної рівності з боку держави це неодмінно вірний крок, проте без обізнаності суспільства у законах, держава не зможе забезпечити їх використання. До того ж суспільство має змінити традиційні стереотипи та уявлення. Але розвиток суспільної думки з цього питання на сучасному етапі дозволяє сподіватися на дійсно втішені результати.

Список використаних джерел:

1. Онлайн експрес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua/news/2017/11/23/273082-ukrayini-zarplata-zhinok-stanovyt-80-zarplaty-cholovikiv>
2. Самопоміч [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kyiv.samopomich.ua/marjana-tomin-prava-ukrayinskoji-mami/>
3. Опора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oporaua.org/news/7443-v-ukrajinskomu-parlamenti-zhinky-pracovytishi-za->

Нестеренко О.М.

викладач,

Таврійський державний агротехнологічний університет

СПЕЦІАЛЬНА ЮРИДИЧНА ОСВІТА ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ОЗНАК СПЕЦИФІКИ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ США

У сучасних умовах проблема правового виховання американських громадян є однією з найважливіших. Це пов'язано передусім із тим, що зміцнення основ державності, конституційного устрою в США здебільшого визначається здатністю громадянського суспільства виконувати функції з підготовки соціально активних громадян, які мають розвинуту правову свідомість, високий рівень правової культури, що досягається саме у процесі їх правового виховання.

Модель правового виховання в США припускає притягнення до цієї справи різноманітних соціальних інститутів, серед яких важливу роль відіграє освіта. При цьому треба зауважити, що в американській педагогічній традиції правове виховання учнівської молоді здійснюється через викладання курсів, головним завданням яких є формування громадянської просвіти (civil literacy).

Саме в результаті процесу спеціальної юридичної освіти в державах формується професійне співтовариство юристів, яке підіймає престиж права на належний рівень. Іншими словами, в процесі спеціальної юридичної освіти відтворюється суб'єкт правовиховного та правоохоронного процесів.

Зараз університети США – це основні навчальні заклади, які надають вищу юридичну освіту. Університети, як правило, розподілено на факультети, до яких традиційно вживаються назви або «школа», або «коледж» [2, с. 51].

У кожному штаті існують щонайменше один державний університет, а крім того, й приватні. Система навчання значно диференціюється у різних штатах. Більшість університетів, в яких є юридичні школи, готують юристів тільки для даного штату. Винятки становлять ті загальнодержавні університети, юридичні дипломи яких є дійсними на всій території США. Таких розширених юридичних шкіл, які називаються національними, у США чимало.

Порівняну одноманітність форм навчання і матеріалу, що вивчається, в окремих юридичних школах, забезпечує тільки Асоціація американських юристів (ААЮ), що є загальнонаціональною організацією представників юридичної професії у Сполучених Штатах. Її членами є головним чином практикуючі адвокати, судді, судові адміністратори, викладачі права, юристи на державній службі, юристи, що безпосередньо не пов'язані з юридичною практикою (наприклад, керівники підприємств та державні посадові особи), і студенти юридичних шкіл (факультетів). Це найбільша у світі добровільна професійна асоціація. У 2007 р. вона налічувала більше 400 тис. членів, у тому числі понад 35 тис. адвокатів. Вона відіграє важливу роль у вдосконаленні юридичної освіти, захисті професійних і громадських інтересів, формуванні правосвідомості та зміцненні влади закону. Від свого виникнення у 1878 р. Асоціація американських юристів піклується про підвищення якості юридичної освіти в США. За результатами багатьох досліджень навчальних юридичних програм, наприкінці XIX ст. було ухвалено рішення про необхідність розроблення загальнонаціональних принципів якісної підготовки майбутніх юристів. У 1921 р. ААЮ ухвалила документ про мінімальні стандарти юридичної освіти і оприлюднила перелік юридичних шкіл (факультетів), що виконують ці стандарти [1, с. 68].

Сьогодні в цілому 185 юридичних шкіл (факультетів) акредитовано Асоціацією американських юристів для видання професійних дипломів з юриспруденції (ступінь доктора права). 107 акредитованих юридичних шкіл працюють у приватних навчальних закладах, а 78 – у державних, що фінансуються урядами штатів або місцевими органами влади. Крім того, існують ще більш 50 юридичних шкіл, не акредитованих ААЮ [4, с. 6]. Загальний набір студентів за спеціальністю доктора права на акредитовані ААЮ факультети зріс з 91 225 студентів у 1971 р. до 127 260 студентів – у 2007 р [3, с. 181].

На відміну від інших країн у США юридична освіта йде слідом за присудженням ступеня бакалавра, яку одержують студенти по закінченні першого ступеня вищої освіти – 4-річного коледжу. Закінчена загальна вища освіта дозволяє при бажанні продовжити навчання в юридичних школах, які у більшості своїй входять до складу університетів і схожі на європейські факультети університетів, хоча й відрізняються від них більшою автономією.

Навчання в юридичних школах має практичний характер. Загально-освітня підготовка базується тільки на знаннях, одержаних під час підготовчої

стадії. До юридичних шкіл приймають осіб, що мають ступінь бакалавра гуманітарних чи природничих наук. Відбір проводиться за оцінками, одержаними на випускних іспитах. При конкурсі приймальні комісії проводять відбір після бесіди з абітурієнтом.

Навчання в юридичних школах США, в процесі якого здійснюється правове виховання студентів, проходить за так званим «елективним методом», що дозволяє студенту, крім декількох обов'язкових предметів, обирати ті, яким віддається найбільша перевага з багатьох курсів лекцій і семінарів, що подаються в даному семестрі. Таким чином, студент одержує право шукати свій, найбільш імпонуючий йому шлях надбання знань. Нові навчальні програми, що пропонуються, не замінюють уже існуючі, а, так би мовити, вступають з ними в конкуренцію. Студент повинен одержати певну кількість залікових балів, які підраховуються на основі заліків та іспитів за певною кількістю предметів. Разом з викладачем він складає індивідуальний план, тому навчальні плани студентів одного курсу характеризуються значним різноманіттям. Система «спрямованої факультативності» є гнучкою й рухливою, складається з багатьох коротких курсів. Обов'язкове відвідування студентів обмежено 12–14 годинами на тиждень. Час, який відводиться на самостійні заняття, утричі перевищує строк аудиторного навчання.

Характерною особливістю американської системи вищої юридичної освіти є те, що перевага віддається не запам'ятовуванню та завчанню, а розвиненню мислення і здібності до аргументації. Для досягнення цієї мети юридичні школи застосовують різноманітні методи активного навчання, що сприяє більш ефективному здійсненню правового виховання студентів.

Однією з основних форм активного навчання є так званий «казусний метод», сутність якого полягає в такому: обраний конкретний казус (судове рішення) піддають порівняльному і критичному аналізу, виявляють правові принципи, покладені в основу даного рішення, тлумачать рішення, піддають взаємній критиці точки зору один одного тощо. Цей метод навчання настільки загально визнаний, що на його основі ведеться навчання, наприклад, у штаті Луїзіана і в Пуерто-Рико, де правопорядок не англосаксонський, а континентальний. З використанням цього методу ведеться вивчення навіть таких предметів, як міжнародне або римське право, юриспруденція тощо. Починаючи з 1930 р., доволі широкого поширення в системі американської юридичної освіти одержав і так званий метод вирішення завдань, коли викладач подає фактичні обставини, що стосуються інтересів гіпотетичних сторін, консультує їх, визначає певний порядок процесуальних дій тощо [3, с. 185].

У деяких університетах проблему «активного» навчання розв'язано ще й таким чином: для невеликої групи студентів влаштовується фіктивний судовий процес за участю юристів-практиків. Останніми роками одержав поширення ще один метод: «клінічні курси», що включено до навчальної програми багатьох юридичних шкіл. За цим методом студенти проходять під орудою викладачів («клінічних професорів») або досвідчених практикуючих юристів самостійну фахову практику в різноманітних правничих закладах. Наприклад, їм дозволяється відвідувати пенітенціарні заклади, надавати

консультації ув'язненим і складати від їх імені ділові папери. За окремими, найближчими до міста адвокатськими фірмами або органами прокуратури також закріплюються групи студентів третього курсу. Їм дозволяється спілкуватися з клієнтами або обвинуваченими, надавати консультації та й, навіть, самостійно вести справи.

Про правову соціалізацію і одночасно статус спеціальної юридичної освіти (професії) свідчить і той факт, що приблизно на 500 американців припадає один адвокат. Взагалі в американському юридичному суспільстві приватно практикуючі адвокати є домінуючою групою – більше 700 тисяч людей у першій половині 1990-х років.

Всі ці факти свідчать про те, наскільки суспільство в особі кожного його члена залучено у правове життя та наскільки високим є авторитет права і правової діяльності. Інформація, соціалізація і спеціальна освіта, поставлені на якісно новий, порівняно з Україною, рівень приводять до формування правової особистості.

Проблеми правового виховання, засвоєння громадянами певних політико-правових цінностей та норм, підвищення ефективності участі людей у громадському житті традиційно були у центрі уваги американських фахівців. Звернення до досвіду правового виховання в США є важливим не для механічного запозичення суспільних доктрин та педагогічних прийомів, а передусім для стимулювання природних процесів взаємозбагачення духовних цінностей різних народів.

Список використаних джерел:

1. Вахштайн, В. С. Американская высшая школа [Текст] / В. С. Вахштайн // Вестн. Рос. акад. наук. – 2007. – Т. 77. – № 1. – С. 68–74.
2. Каверина Э. Ю. Высшие учебные заведения США: структура и классификация [Текст] / Э. Ю. Каверина // США – Канада. – 2004. – № 7. – С. 51–71.
3. Правове виховання в сучасній Україні: монографія / А. П. Гетьман, Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2010. – 368 с.
4. Review of legal education in the USA fall, 2001 law schools and far admission requirements [Text]. – Chicago, 2008. – 320 p.